

The Hellenic Society Prometheas

Newsletter 59

November 2006

Mark your Calendar

Prometheas' Events

Lecture by Thomas Xenakis: "*The Folk Painter Theophilos: Capturing Hellenic Spirit and Vision*" on Friday, November 10 at St. Katherine Greek Orthodox Church, Arlington, VA (see attached flyer). Mr. Thomas Xenakis is professor of Drawing, Department of Art, Music, and Theater, Georgetown University, Washington, D.C.

Much legend surrounds the enigmatic Greek naïve painter Theophilos Hadzimichail, ca. 1873- 1934. His variety of visual works inspired Greece's greatest artistic forces of the 20th century, such as Odysseus Elytis, Georgios Seferis, and Ioannis Tsarouchis. Their attention brought Theophilos to the forefront of the Hellenic arts and to European painting at the time.

The lecture will be a visual survey of his life and creative accomplishments. Theophilos captured the Hellenic spirit at a time the young Greek nation was struggling for identity and vision itself. Theophilos provided fervor recording himself, history, and humanity. Few Hellenic artists have captured the curiosity and admiration of a nation like Theophilos.

Prometheas' Annual Masquerade Dance: Saturday, February 10, 2007, at the DoubleTree Hotel, Rockville, MD.

Other Events

Roumeliotes of Washington DC are having their annual Dinner Dance on Saturday November 4th, 2006 at the Pooks Hill Marriott, Bethesda, MD. For tickets, call

- Kostas Koutsioukis or Pete Spiropoulos at 301 949-9553
- Vasilis Themelis at 301 460-2748
- Socrates Vassiliou at 240 793-8087

The Laconian Society of Washington DC is inviting everybody to its 71st Annual Dance at St. Katherine's New Cultural Center on November 24, 2006. Live Greek and American music; complimentary hors d'oeuvres and cash bar. Donation: \$25. For reservations, call:

- John Dimopoulos at 301 937-9285
- Demetri Goranitis at 703 385-5167
- George Kontzias at 703 821-2796
- George Marafatsos at 301 871-3634
- Perry Michael at 301 949-4692
- James Nikolakos at 703 237-7483

Concert Pianist Aglaia Koras will perform a solo recital at Carnegie Hall's Weill Recital Hall on November 29, 2006 at 8pm, sponsored by Mid-America Productions. Tickets are \$35; students and seniors \$15. Call CarnegieCharge at 212-239-4699. Or email www.carnegiehall.org.

Interesting web sites

LEST WE FORGET THAT NOBLE AND IMMORTAL NATION GREECE
<http://www.ahistoryofgreece.com/press/lestweforget/index.htm>

A Short History of Greece
<http://www.ahistoryofgreece.com/index.htm>

History of the Grande Bretagne Hotel
<http://www.hotelsofgreece.com/athens/grandebretagne/index.html>

Αφιέρωμα, Ηλεκτρονικό Περιοδικό Λογοτεχνίας και Πολιτισμού
<http://durabond.ca/gdouridas/>

Pictures of Planet Earth
http://home.att.net/%7Ehideaway_fun/442/planet.htm

Misc news

My experience getting a new passport in Greece: In an earlier Newsletter, we provided guidance on how to obtain new Greek passports through the Greek Embassy in Washington DC. However, I want to share my personal experience getting the passport while in Greece. I was there last week and having only 5 working days available, I was concerned whether I will get the passport on time to travel. I went to the local police station which was open (for passports only) every day including Saturday (8:00 am to 9:00 pm) and Sunday (9:00 am to 2:30 pm). The process was straight forward. They told me that the passport will arrive in 4 working days and miraculously ...it arrived in 4 days!!!

The second positive experience was the passport itself; it is a piece of art; with Perikles in Pkyka in the first page and one important Greek monument in each of the remaining pages of the passport, it makes it a short Greek history album. So, rush to get yours!!!

S.T.

Misc News

Αδελφοποίηση της Greece (Ελλάδα) με Αθήνα: Σ' εξέλιξη βρίσκονται οι συνομιλίες την αδελφοποίηση της [Greece που βρίσκεται βόρειο τμήμα της Πολιτείας της Νέας Υόρκης](#), με την πόλη

των Αθηνών. Οι αξιωματούχοι της αμερικανικής πόλης, δέχτηκαν το σχετικό αίτημα του πρόεδρου του [Ιδρύματος "Ελληνες"](#) και πρόεδρου της Παν-Ηπειρωτικής Αμερικής, Μιχάλη Σέρβου. Στην πόλη αναμένεται να τοποθετηθεί και το άγαλμα της "θεάς Νίκης", σε κεντρική της πλατεία. Η πόλη δημιουργήθηκε στα 1822 και ονομάστηκε "Ελλάδα", ως συμπάρσταση των κατοίκων της στον αγώνα των Ελλήνων γι' ανεξαρτησία από τους Τούρκους.

Γνωρίστε την πόλη... Ελλάδα (Greece), στην Πολιτεία Νέα Υόρκη, των ΗΠΑ

Δημιουργήθηκε στα 1822 και ονομάστηκε "Ελλάδα", ως συμπάρσταση των κατοίκων της στον αγώνα των Ελλήνων γι' ανεξαρτησία από τους Τούρκους. **"The name is also a tribute to this old-world nation, a symbol of intellectual and athletic excellence"...**

Το πρώτο γυμνάσιο της πόλης (δεκαετία '60) ονομάστηκε "Όλυμπια". Τα επόμενα 4 ονομάστηκαν: "Αρκαδία", "Απόλλων", "Αθηνά", "Οδύσσεια".

Town of Greece (Πόλη, Ελλάδα): Population-Πληθυσμός (year 2000): 94,141.
Males-Άνδρες: 45,186 (48.0%), Females-Γυναίκες: 48,955 (52.0%)
County-Κομητεία, "νομός": Monroe, State-Πολιτεία, "κράτος": New York

(Από την [ιστοσελίδα του Εμπορικού Επιμελητηρίου](#) της πόλης, αντιγράφουμε:)

GREECE - EARLY HISTORY

In the early 1300s, Algonquin Indians and the Iroquois began settling along the shores of Lake Ontario, near its bays and ponds and in the Genesee Valley. As their civilizations grew, and the Seneca joined the Iroquois League, paths through the woods became main thoroughfares, many of which are still in use today. According to local historians, many of the main roads in town, including parts of Ridge Road, Long Pond Road and Dewey Avenue, were constructed along these paths. The first white settlers to the area, arriving in the 1790s, were William Hinchey, a Revolutionary War veteran, and James Latta, a merchant seaman. Though no documentation exists, it is believed that the Latta family was heavily involved with the famed Underground Railroad. Slaves seeking freedom in Canada were hidden in Samuel Latta's warehouse in Charlotte where they awaited transportation across the lake.

THE OFFICIAL BEGINNING

The Town of Greece was incorporated in 1822. It was named after the country of Greece, as a show of support as the Greek people fought for their independence from Turkish rule. The name is also a tribute to this old-world nation a symbol of intellectual and athletic excellence.

The Town of Greece was formed from the northern part of the town of Gates. In 1823, extension of the Erie Canal resulted in the development of the southern part of town. Mason workers came from Europe to help build the canal and often settled here. Many of them built cobblestone houses, some of which still stand today.

Throughout the 1800s, the local economy centered on agriculture. Many of the beautiful farmhouses that were built during this period have been converted for commercial use. The Upton-Paine house, now Ridgemont Country Club, is one such home. (A handful of people associated with the club even

claim that the house is haunted by Mr. & Mrs. Upton.) The Greece Historical Society currently occupies the charming Larkin-Beattie-Howe house built in the 1850's.

(Gordon Howe, former Greece Supervisor, raised his family there.)

CHARLOTTE

The history of Greece would not be complete without mentioning Charlotte. Incorporated as a village in 1869, Charlotte was the center of the community for many years. Its quaint lighthouse has been pictured in the town seal since its inception.

In the early 1900s, the Manitou Trolley carried summer vacationers to the many resort hotels contained within eight scenic miles along the shore of Lake Ontario. It only cost a nickel to go from Charlotte to Manitou Beach, crossing Braddocks Bay on a wooden trestle. In 1916, Charlotte was annexed from Greece to become the 23rd Ward of the City of Rochester.

NEW BEGINNINGS

The turn of the century brought about changes which shifted the economic focus from agriculture to industry. Photography magnate George Eastman opened the first Kodak plant in 1891. Kodak became the largest employer in the area, and its success fueled the town's growth. Further economic development was also spurred by local grocers: brothers John and Walter Wegman founded Wegmans Food Markets, in 1931. Wegmans has been expanding ever since, and is recognized as one of the country's premier grocery operations. (Many members of the Wegman family still reside in Greece.)

The shift from agriculture to industry was also a result of devastating crop losses in 1934. An unusually severe freeze that winter destroyed many orchards. Additionally, World War II brought about the building of more industrial plants to support the war effort. Post-war peace combined with a swell in population throughout the late 1940s and 50s, lead to even more industrialization and commercialization, especially along Ridge Road.

Greece Olympia, the town's first high school, was built in the 1960s. With the town's population approaching 75,000 in 1970, many new shopping plazas and churches were formed. Park Ridge Hospital was built in 1975 on Long Pond Road, and the Historical Center opened on English Road in 1978.

RECENT HISTORY

One of the most important new developments was in 1983 with the construction of the I-390 highway running north from Ridge Road to the Lake Ontario Parkway. Another remarkable development was the formation of Greece Ridge Center in 1994. It was formed when Greece Towne Mall and Long Ridge Mall were connected, making it one of the largest shopping malls in the northeastern United States.

In 1997, the town government moved to its new location on Vince Tofany Boulevard, and the old town hall on Ridge Road was demolished as part of the redevelopment of Ridge Road. The original cupola from the old town hall was saved and is now part of the Greece Historical Center and Museum, in the old Larkin-Beattie-Howe house, now on Long Pong Road.

Greece today is the gateway to recreational paradise. Nearby ski areas like Brantling and Bristol Mountain and state parks like Darien Lakes, Hamlin Beach, Oak Orchard Marine and Lakeside Beach cater to a variety of recreational needs. Locals partake in camping, biking, hiking, fishing, cross-country skiing and snowmobiling at Hamlin State Park. More adventurous residents hike Lake Ontario's Waterfront Trail, which spans 218 miles.

Niagara Reservation State Park, a few hours away, is the home of the famous Niagara Falls, Prospect Point and plenty of islands. In addition, a scenic trolley, a discovery center and an observation tower enhance visitors outdoor experience. Shoppers embrace the Greece Ridge Center Mall, which has numerous department stores and more than 200 specialty stores.

Greece's Charlotte-Genesee Lighthouse Museum and Rochester's International Museum of Photography enrich the area's culture and history. Students can choose from many local colleges and universities including Roberts Wesleyan College, University of Rochester and State University of New York College.

.....
Approximately 94,000 people reside in Monroe County's Greece, a northwestern suburb of

Rochester. About 40% of the city's land is undeveloped and rural, providing a reminder of the area's agricultural past. Lake Ontario is adjacent to town. Greece is just an hour or two from exciting destinations including Niagara Falls, Buffalo and the Canadian border. Ski areas and state parks are nearby as well, allowing for endless recreational fun.

The Niagara Reservation State Park the nation's oldest state park makes for a perfect weekend getaway. In addition to enjoying their town's favorable location, residents also enjoy its seasonal climate. Rainy autumns, cold and snowy winters, cool and rainy springs and hot summers are created in part by Greece's proximity to the Great Lakes. Downtown Rochester is about 15 minutes from town. The Greater Rochester International Airport is about four miles away and an Amtrak station and bus services are nearby as well.

More than 14,000 students attend more than 20 schools in the Greece Central School District. Several private or parochial schools are also available. The Greece Performing Arts Society encompasses choral, theater and arts groups and an orchestra, providing a cultural richness to the community.

Greece's largest industry is the Eastman Kodak Company. IBM, Bausch & Lomb and Xerox are large employers as well. Real estate offerings consist mainly of single-family detached homes, although some condominiums and townhouses are also available at very affordable prices. The lush scenery, cultural wealth and diverse, affordable real estate market of Greece make it a dynamic hometown for families of any shape or size.

Renowned Greek singer George Dalaras was officially proclaimed a Goodwill ambassador of the UN's High Commission for Refugees (UNHCR)

by UNHCR representative in Greece Karen Farkas, during a high-profile ceremony held in the Old Parliament building's auditorium on Thursday, in the presence of President Karolos Papoulias.

The famous singer is the first Greek to be given this title.

Dalaras is the sixth Good Will ambassador to be proclaimed by the UN's High Commission and he will join the others in the struggle to safeguard the institution of asylum and prevent exclusion in societies.

UNHCR started to work with Goodwill Ambassadors in the early 1980s, when British actors Richard Burton and James Mason were first appointed to make media statements and public appearances for the refugee cause.

Dalaras today joins five other UNHCR celebrity Goodwill Ambassadors with very different professional and personal backgrounds use their talents and time to advocate for refugees: American-Swedish classical singer Barbara Hendricks (named in 1987), Egyptian actor Adel Imam (2000), American actress Angelina Jolie (2001), Italian fashion designer and businessman Giorgio Armani (2002), and French singer/songwriter Julien Clerc (2003).

Goodwill Ambassadors communicate the message of respect and compassion for refugees to the general public in a uniquely powerful way; they capture massive public attention through public events, television shows, radio interviews and popular magazine articles. They effectively use their privileged access to mass media and other resources to give a voice to refugees, who are often victims of forgotten humanitarian crises and who often suffer from uninformed negative stereotyping. Goodwill Ambassadors also voice their support for refugees in meetings with world leaders, diplomats, teachers, national and community officials, as well as the public at large.

According to the UNHCR, George Dalaras has had a long association with the UN refugee agency. The Greek singing star first donated his services to the agency during its 50th anniversary celebrations in 2001, when he helped organise a spectacular World Refugee Day concert in the ancient Greek stadium at Delphi. Dalaras and American jazz singer Jocelyn B. Smith, accompanied by the Ossipov Russian Orchestra, performed the songs of world-acclaimed Greek composer, Mikis Theodorakis. Later in the year, Dalaras organised two more 50th anniversary concerts at the Herod Atticus Theatre at the foot of the Acropolis, where more than 9,000 people packed into the beautiful Athens venue to hear Dalaras and French soprano Emma Shaplin, accompanied by an orchestra and choir.

The concerts raised 230,000 euros for UNHCR programmes around the world.

In 2003, Dalaras took part in a UNHCR awareness and fund-raising campaign. He was one of an impressive group of musicians who sang on a complimentary CD released in February with Ta Nea newspaper's weekend

magazine, Tahydromos. The CD and accompanying article directed readers to a special bank account opened by UNHCR to receive donations aimed at helping refugee children.

Dalaras, whose mother was a Greek refugee from Turkey, implored the Greek public to donate, saying that refugees "live with a pain, which as Euripides said is the greatest on earth: the loss of one's homeland. In this way, being children of refugees ourselves, we are doing nothing more today than remembering all of this with two songs."

The campaign raised more than 30,000 euros.

In 2004, Dalaras was invited to perform at the closing ceremony of the Olympic Games in Athens. With a global audience, he sang four songs, including one about the plight of the world's refugees. The following year, Dalaras again supported World Refugee Day by recording radio and television spots on that year's theme, "Courage."

ΤΑ “ΑΙΘΙΟΠΙΚΑ” ΤΟΥ ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ

Πρόσφατα διάβασα ξανά το αριστουργηματικό μυθιστόρημα του Ηλιοδώρου *Σύνταγμα των κατά Θεαγένη και Χαρίκλειαν Αιθιοπικών*, γνωστό ως “Αιθιοπικά”, σε μία πολύ ωραία μετάφραση στη δημοτική από την Ομάδα Κάκτου. Η έκδοση είναι επίσης του ΚΑΚΤΟΥ και αντικρυστά στη μετάφραση υπάρχει και το αρχαίο κείμενο.

Τα “Αιθιοπικά” είναι ένα από τα μεγάλα μυθιστορήματα της ελληνικής ερχαιότητας και χωρίς καμία αμφιβολία το δημοφιλέστερο· χρονολογείται γύρω στον 2ο με 3ο αι. μ.Χ. και συγγραφέας του είναι ο Ηλιόδωρος από την Έμεσα της Συρίας. Το αναφέρει ο ίδιος στο τέλος του μυθιστορήματός του: “Το έργο έγραψε άνδρας Φοίνικας, Έμεσηνός, από τη γενιά του Ήλιου, ο γιος του Θεοδοσίου Ηλιοδώρος”, αναφέρει επί λέξει.

Ο Ηλιόδωρος προφανώς προερχόταν από οικογένεια εξελληνισμένων Φοινίκων. Σε ό,τι αφορά το “εξ Ηλίου γένος”, ο συγγραφέας πιθανώς μεταθέτει στην οργανιστική φοινικική θεότητα Ελ-Γαβάλ, της οποίας μπορεί να ήταν ιερέας. Στα “Αιθιοπικά” αναφέρεται συχνά στον Ήλιο και επίσης από την Έμεσα καταγόταν και ο περίφημος Ηλιογάβαλος “204-222”, που ο στρατός τον ανακήρυξε αυτοκράτορα της Ρώμης όταν ήταν 14 χρονών· βασίλευσε μόνο τέσσερα χρόνια, πριν τον σκοτώσουν οι Πραιτωριανοί.

Είχα στην κατοχή μου την ελλιπή έκδοση των “Αιθιοπικών” του 1939, του Ι.Π. Ζαχαρόπουλου, με την αναλυτική εισαγωγή του Γιάννη Μηλιάδη και μετάφραση, σε πολύ στρωτή δημοτική της εποχής, του Στέλιου Χιλιάδη. Το πρόβλημα είναι ότι εκείνη η μετάφραση δεν ολοκληρώθηκε. Έτσι γνώριζα το έργο μόνο μερικώς και μόλις πρόσφατα ολοκλήρωσα την ανάγνωσή του με την έκδοση του ΚΑΚΤΟΥ.

Οι ειδικοί θεωρούν το μυθιστόρημα του Ηλιοδώρου σαν το τελευταίο μεγάλο μυθιστόρημα της Ελληνικής αρχαιότητας. Ήταν γνωστό στα βυζαντινά χρόνια και άλλοτε εκθιάζεται για την πλοκή και τα μηνύματά του ενώ άλλοτε πάλι, σε άλλες περιόδους, καταδικάζεται από την χριστιανική (βιβλική) ηθική εκείνων των χρόνων και ζητείται από τον συγγραφέα να το κάψει. Αυτό γιατί οι Βυζαντινοί, αλλά και ο Κοραής, ήθελαν τον Ηλιόδωρο εκχριστιανισμένο και επίσκοπο Τρίκης. Κατά εκεί οδηγούν και οι κρίσεις του Φώτιου (9ος αι.) για τον Ηλιόδωρο. Η πρώτη καθαρά φιλολογική προσέγγιση των “Αιθιοπικών” ήταν του Μιχαήλ Ψελλού (11ος αιώνας).

Η ουσία είναι ότι δεν διαφαίνεται πουθενά στο έργο ότι έχει εκχριστιανισθεί. Αντίθετα ο συγγραφέας είναι βαθύς γνώστης των αρχαίων ελληνικών εθίμων, θεοτήτων και θρησκευτικών τελετών, της ελληνικής γεωγραφίας και πάνω από όλα της Ελληνικής γραμματείας. Γνωρίζει σε βάθος τον Όμηρο, τον Ησίοδο, τους τραγικούς, τον Απολλώνιο τον Ρόδιο, τον Θεόκριτο, κλπ., κάνοντας καιρικές παρομοιώσεις με παραφράσεις στίχων τους, που ο ενημερωμένος αναγνώστης των “Αιθιοπικών” εύκολα αναγνωρίζει μέσα στο κείμενο. Επίσης δεν γίνεται πουθενά αναφορά στη Ρώμη, ίσως γιατί τα “Αιθιοπικά” σημειώνουν την απομάκρυνση από το ιστορικό μυθιστόρημα, δίνοντας έμφαση στην περιπέτεια. Ήδη από τον Μεσαίωνα τα “Αιθιοπικά” ήταν γνωστά και επηρέαζαν τους συγγραφείς εκείνων των χρόνων: *Τα κατά Ροδάνθην και Δοσικλέα* του Θεόδωρου Πρόδρομου και *Τα κατά Δρόσιλλαν και Χαρικλέα* του Νικήτα Ευγενιανού (12ος αι.), είναι δομημένα πάνω στην πλοκή των “Αιθιοπικών”. Εκείνο όμως που έδωσε το έναυσμα για τη διάδοση και μετάφραση του βιβλίου σε όλες τις σημαντικές ευρωπαϊκές γλώσσες, ήταν η πρώτη έκδοση του 1537, στη Βασιλεία της Ελβετίας.

Σε ό,τι αφορά τη βιογραφία του Ηλιόδωρου, η μοίρα του είναι λίγο πολύ όμοια με πολλών άλλων ποιητών και συγγραφέων της Ελληνικής αρχαιότητας: γνωρίζουμε από μεδέν έως τίποτα γι αυτόν. Από το ύφος και τις επιδράσεις άλλων Ελλήνων συγγραφέων που προηγήθηκαν και υπάρχουν στα “Αιθιοπικά”, συμπεραίνεται ότι έζησε μεταξύ 150 και 250 μ.Χ.

Η πλοκή του μυθιστορήματος είναι σύνθετη και εκτυλίσσεται στην Ελλάδα, Αίγυπτο και καταλήγει στην Αιθιοπία. Παρεμβάλλονται πολλά πρόσωπα και συνεχής εναλλαγή τόπων, καταστάσεων και συνεχόμενα προωθούμενα μεταξύ αφηγήσεων, αναδιηγήσεων και επιστροφής στο ιστορικό παρόν των δρώμενων. Να, πολύ περιληπτικά, η υπόθεση.

Το βασιλικό ζεύγος της Αιθιοπίας, Υδάσπης και Περσίνα, αποκτά μια κόρη. Αντί όμως να γεννηθεί μελαμψή, το χρώμα των γονιών της, γεννιέται λευκή σαν κρίνος. Αυτό έγινε γιατί τη στιγμή της σύλληψης η βασίλισσα κοίταξε έναν πίνακα που απεικόνιζε την Ανδρομέδα (και αυτή Αιθιοπίδα και θυγατέρα του μυθικού ζεύγους της ίδιας χώρας, Κηφέως και Κασσιόπης, που την εξέθεσαν ως βορά ενός θαλασσίου τέρατος σταλμένο από τον Ποσειδώνα, για να την σώσει τελικά ο Περσέας.) Η Περσίνα, λέγοντας ψέματα στον βασιλιά ότι πέθανε, εξέθεσε το βρέφος βάνοντας διάφορα αναγνωριστικά σημάδια, ανάμεσά τους και μία παντάρβη. Με την εμπλοκή του Έλληνα ιερέα του Απόλλωνα Χαρική, οϊθετείται από αυτόν και, έφηβη πια, με απαστράπτουσα ομορφιά, καταλήγει ιέρεια της Αρτέμιδας στους Δελφούς με το όνομα Χαρίκλεια, που της έδωσε ο θεός της γονιός. Κατά κάποιον τρόπο, δηλαδή, έχουμε μία ανάπλαση του μύθου της Ανδρομέδας.

Στους Δελφούς φτάνει με αντιπροσωπεία από τη Θεσσαλία ένας επίσης σπάνιας ομορφιάς, αρετής και μυικής δύναμης νέος για τα Πύθια αγωνίσματα (πώς να μη θυμηθούμε τον Αχιλλέα!), γνώρισε την κοπέλα και αγαπήθηκαν παράφορα με την πρώτη ματιά.

Μεταμελημένη η βασίλισσα της Αιθιοπίας στέλνει έναν ιερέατη Ίσιδας να την βρει. Αυτός φτάνει στους Δελφούς και από δω αρχίζουν οι περιπέτειες των δύο νέων, του ιερέα και άλλων προσώπων της αφήγησης σε στεριές και σε θάλασσες. Περιπέτειες που πάντα τους φέρνουν στο χείλος του ολέθρου, για να γλιτώσουν την τελευταία στιγμή και να αρχίσουν πάλι σε μια αέναη συσπικτική παλινδρόμηση.

Η Χαρίκλεια είναι παρθένα και ενώ φλέγεται από ερωτικό πάθος ολοκλήρωσης της αγάπης της για τον Θεαγένη, η αρετή της ιέρειας της Αρτέμιδας δεν της επιτρέπει να συμβεί αυτό πριν από την επισημοποίηση του δεσμού τους με γάμο. Κι ενώ η ομορφιά της αποτελεί μέρος των δεινών τους γιατί κάνει να την ερωτεύονται και να την ποθούν παράφορα όσοι άντρες την αντικρύζουν, και πέφτει επανειλημμένα σε χέρια ληστών και πειρατών, πάντα καταφέρνει και ξεφεύγει άσπιλη. Γι αυτό, ίσως, κατά μία προσέγγιση τα “Αιθιοπικά” συμβολίζουν την περιπέτεια της ψυχής στη γη, κατά την θεωρία του Πλάτωνα.

Μετά τη συνάντηση του Θεαγένη (θεού γέννα) και αναγνώριση των σημαδιών που έφερε η Χαρίκλεια (χάρη, κλέος) από τον απεσταλμένο ιερέα, αποφασίζουν να επιστρέψουν στους γονείς της. Το φοινικικό πλοίο που θα τους μετέφερε καβατζάρει τον Μαλέα και κάνει έναν πρώτο σταθμό στη Ζάκυνθο. Εκεί αποφασίζουν να περάσουν το Χειμώνα. Αναγκάζονται όμως να φύγουν άρον άρον καταδιωκόμενοι από πειρατές, γιατί ο αρχηγός τους είδε τη Χαρίκλεια και την ερωτεύθηκε παράφορα. Φτάνουν σχεδόν ναυαγοί στην Κρήτη, ύστερα στην Αίγυπτο όπου, μετά από μάχες μεταξύ πειρατών,

Περσών της σατραπείας της Αιγύπτου και Αιθίοπων, αυτοκτονίας της Περσίδας βασίλισσας από έρωτικό πάθος για τον Θεαγένη, αρπαγή της Χαρίκλειας από ληστές, κλπ., φτάνουν τελικά μπροστά στους γονείς της Χαρίκλειας, αλλά σαν επινίκια σφάγια για τη θυσία στους θεούς, όπου την τελευταία στιγμή, μέσω των σημαδιών που φέρει μαζί της, αναγνωρίζεται από τους γονείς της.

Στα “Αιθιοπικά” μάς δίνεται και μία από τις μακροσκελέστερες περιγραφές μάχης των αρχαίων χρόνων. Να ένα δείγμα της περιγραφής και της μετάφρασης: “Οι σημαίες υψώθηκαν και στις δύο παρατάξεις· οι σάλπιγγες των Περσών και τα τύμπανα, μικρά και μεγάλα των Αιθίοπων, σήμαναν την έναρξη της μάχης. Ο Οροονδάτης με πολεμικές κραυγές οδήγησε τις φάλαγγές του στην επίθεση, ενώ ο Υδάσπης διέταξε στην αρχή να κινηθούν απέναντί τους κάπως αργά, ήρεμα το ένα βήμα μετά το άλλο, λόγω των ελεφάντων, για να μη μείνουν δηλαδή πίσω από την εμπροσθοφυλακή, και περιμένοντας ν’ανακόψει τον ρυθμό του το ιππικό που κινούνταν στο ενδιάμεσο (...)

Τα “Αιθιοπικά” επηρέασαν την εξέλιξη του μυθιστορήματος και άλλων ειδών του γραπτού λόγου δια μέσου των αιώνων όσο κανένα άλλο έργο του είδους. Δέχτηκαν την επίδρασή τους συγγραφείς όπως: ο Βοκκάκιος, ο Ραμπελαί, ο Ρακίνας, ο Θερβάντες (στο Δον Κιχώτη), ο Καλντερόν ντε λα Μπάρκα, ο Βολταίρος (ποιός δεν αναγνωρίζει στο ζευγάρι των νέων Καντίντ και μαντεμουαζέλ Κυνεγκόντ τους αντίποδες του χαρακτήρα του Θεαγένη και της Χαρίκλειας στην περίφημη σάτυρα του Γάλλου σοφού.) Ακόμα και η όπερα “Αΐντα” είναι βασισμένη στα “Αιθιοπικά”, με τον Θεαγένη-Ρανταμές όμως να είναι Αιγύπτιος, αλλά και η περίφημη “Ιστορία δύο αρραβωνιασμένων” του Ματζζόνι δανείζεται την πλοκή της από το βιβλίο του Ηλιόδωρου και, ακόμα και η γνωστή σε όλους “Γενοβέφα” και τόσα και τόσα άλλα συγγράμματα που πέρασαν στη λαϊκή παράδοση κι έγιναν παραμύθια. Ακόμα και οι πρώτες περιπετειώδεις ταινίες μεγάλου μήκους του κινηματογράφου επηρεάστηκαν από τα “Αιθιοπικά”.

Διαβάστε το αριστουργηματικό μυθιστόρημα του Ηλιόδωρου. Ύστερα από κοντά δυο χιλιάδες χρόνια παραμένει αζεπέραστο: μια μοναδική απόλαυση για τον αναγνώστη.

Ρήγας Καππάτος.

Εκπαιδευτικά περίεργα

Διάβασα κάπου ότι σύμφωνα με τους καινούριους κανόνες διδασχής της Ελληνικής γλώσσας, τα παιδιά στο Δημοτικό που μαθαίνουν το αλφάβητο δεν θα λένε πια **όμικρον, έψιλον** αλλά **όμικρο, έψιλο!** Με άλλα λόγια, ο,τιδήποτε συσχετίζει τη γλώσσα με το παρελθόν της πρέπει να αβοβληθεί; Ρωτάμε. Μήπως μπορεί να μας εξηγήσει το λόγο η κ. υπουργός της Παιδείας; Πρώτα απ’ όλα η προφορά του ονόματος των δύο συμφώνων με το ν στο τέλος ηχεί όμορφα, μουσικά, και βοηθάει στην αποστήθησή τους. Δηλαδή, κάτι ήξεραν αυτοί που το έβαλαν εκεί. Θυμίζει, λέει, καθαρεύουσα. Αλλά, αξιότιμη κ. υπουργέ, σωστή δημοτική μπορούν να μιλήσουν μόνο όσοι γνωρίζουν την καθαρεύουσα και ακόμα και την αρχαία. Η Ελληνική γλώσσα δεν αποτελεί ασύνδετα κομμάτια όπου ο κάθε δεινας κόβει και ράβει όπως του αρέσει, αλλά ένα ενιαίο εξεληκτικό σύνολο, από την Ιλιάδα ίσαμε σήμερα.

Ρήγας Καππάτος.

Συνειρμοί

Πρόσφατα είχα πάει στην Ισπανία, και σε ένα από τα μουσεία της Μαδρίτης ξαναείδα το αθάνατο αντιπολεμικό και αντιτρομοκρατικό έργο του Πικάσο *Γκερνίκα* (γιατί ο πόλεμος είναι πολλές φορές πράξη τρομοκρατική που εκτελείται από την κρατική εξουσία). Με την έναρξη των εχθροπραξιών, ξανά, στη Μέση Ανατολή, και με την ισοπέδωση μέρους της Βυρητού από την πολεμική αεροπορία του Ισραήλ και τις εικόνες των κατεστραμμένων συνοικιών της άτυχης πόλης που είδαμε στην τηλεόραση, ο πρώτος συσχετισμός που μου ήρθε στο νου ήταν η *Γκερνίκα*. Η καταδίκη της πολεμικής βίας και του τρόμου του πολέμου που καταγγέλλει αυτός ο πίνακας, αλλά και η κατεστραμμένη πόλη που τον ενέπνευσε. Έμαθα μετά ότι δεν ήμουν ο μόνος που έκανε αυτόν το συσχετισμό. Και άλλοι διανοούμενοι παρομοίωσαν τις ισοπεδωμένες συνοικίες της Βυρητού με το έργο του Πικάσο, και με την πόλη της Γκερνίκα και την καταστροφή της από τα αεροπλάνα του Χίτλερ τον Απρίλη του 1937.

Ρήγας Καππάτος.

Γκερνίκα - Βυρητός

Ήταν η πολιτιστική Πρετεύουσα των Βάσκων. Στις 27 Απριλίου του 1937, τα δανεισμένα αεροπλάνα του Χίτλερ, σε πολυάριθμους αλεπάλληλους σχηματισμούς βομβάρδιζαν επί τρεις ώρες την Γκερνίκα καταστρέφοντάς την ολοκληρωτικά. Ήταν πόλη ανοχύρωτη και χωρίς στρατηγική σημασία. Ο βομβαρδισμός εξολόθρευσε και ένα μεγάλο μέρος των κατοίκων, ενώ μετά τον βομβαρδισμό τα αεροπλάνα πετούσαν χαμηλά και πολυβολούσαν όσους έτρεχαν έντρομοι να σωθούν. Μια βδομάδα αργότερα ο Πικάσο άρχισε να ζωγραφίζει το έργο του που εκτέθηκε στο ισπανικό περίπτερο της Διεθνούς Έκθεσης του Παρισιού, το ίδιο καλοκαίρι του 1937. Να τι μου θύμισαν οι ισοπεδωμένες συνοικίες της Βυρητού. Μια πόλη που επισκέφτηκα επανειλημμένα με τα καράβια πριν πολλά χρόνια, στις δεκαετίες του πενήντα και του εξήντα. Μια πόλη με πολλούς φτωχούς ανθρώπους, τότε, αλλά με τη δυνατότητα να είναι χαρούμενη και να δίνει χαρά σ' αυτούς που την επισκέπτονταν. Μού είπαν ότι οι προηγούμενοι βομβαρδισμοί, στον εμφύλιο πόλεμο της δεκαετίας του 80, κατάστρεψαν και τους περίφημους κέδρους του Λιβάνου, στις πλευρές και στο οροπέδιο του βουνού Αλέϋ, όπου έπινες Αράκ (ένα είδος ούζου) και διάλεγες από ένα πελώριο δίσκο μεζέδων αυτούς που ήθελες. Στον πόλεμο πρωταρχικά υποφέρουν οι άνθρωποι, αλλά υποφέρει και η φύση. Και σαν συνέπεια της καταστροφής της, υποφέρουν αυτοί που γεννιούνται μετά. Όρα Βιετνάμ και ο αποφυλλωτικός “παράγων πορτοκαλί ή πορτοκάλι”.

Ρήγας Καππάτος.

Τύρος

Η Βυρητός δεν είναι η μόνη πόλη του Λιβάνου με ισοπεδωμένες συνοικίες λόγω των εχθροπραξιών μεταξύ Ισραήλ και των οπλισμένων ισλαμιστών της Χεζμπολά. Πολλές άλλες πόλεις και χωριά είχαν την ίδια τύχη. Μερικές δεν έχουν καν σπίτια όρθια,

απ' ό,τι βλέπουμε κι ακούμε στην τηλεόραση. Θα σταθώ όμως σε μία ακόμα πόλη, την Τύρο, γιατί οι ίδιες συνειρμηκές σκέψεις που συνέδεσαν στο μυαλό τη Βυρητό με την Γκερνίκα, συνέδεσαν και την Τύρο, λόγω της καταστροφής της, με τον μυθικό προστάτη της, τον Ηρακλή και την βαφή της πορφύρας που κι αυτή κατάγεται από εκεί.

Από την εποχή του Χαλκού και ίσαμε τις πρώτες δεκαετίες του περασμένου αιώνα, οι Έλληνες αποτελούσαν μέρος των χωρών της Μέσης Ανατολής με την παρουσία, τη μυθολογία και την ιστορία τους. Στην Τύρο γεννήθηκε η πορφύρα, το χρώμα. Να πως. Όταν ένα πρωί η Τύρια φιλενάδα του Ηρακλή είδε το σκυλί της να τρώει ένα κοχύλι (το περίφημο κοχύλι *μούριζ* που οι αδένες του παρήγαγαν στην αρχαιότητα αυτό το χρώμα), του είπε να της φέρει μία αισθήτα τέτοιου χρώματος ειδαλλιώς η σχέση τους τελειώνει! Αυτός της έφερε την αισθήτα κι έτσι εφευρέθηκε και καθιερώθηκε η πορφύρα.

Ρήγας Καππάτος.

Τραγικές συγκρίσεις

Από την ημέρα που άρχισαν οι εχθροπραξίες στα σύνορα Λιβάνου-Ισραήλ έπεσαν σε δεύτερη μοίρα, σε ό,τι αφορά τη δημοσιότητα, οι άλλοι τραγικοί νεκροί της εξολόθρευσης του Ιράκ. Φτάνουν μέχρι και εκατό άτομα την ημέρα! Τρομερός αριθμός αν αναλογιστούμε ότι για κάθε νεκρό υπάρχουν πέντε με δέκα ακρωτηριασμένοι. Σε λίγο δεν θα μείνει ζωντανός να περπατάει χωρίς πατερίτσες στη δύστυχη αυτή χώρα. Το παράπτωμά τους; Έπρεπε σώνει και καλά, λέει, να έχουν δημοκρατία. Κάτι σαν τους Μηλιούς και τους Αθηναίους το 416 π.Χ., κατά τον Θουκυδίδη, που αρνήθηκαν να εκδημοκρατισθούν και οι Αθηναίοι τους έσφαξαν όλους. Η διαφορά είναι: άλλο 416 π.Χ. κι άλλο 2.422 χρόνια μετά, θα μου πείτε κι έχετε δίκιο, έτσι έπρεπε να είναι, αλλά δεν είναι, δυστυχώς. Η μόνη διαφορά, ίσως, είναι ότι σήμερα οι σφαγές γίνονται και θέαμα στην τηλεόραση, τόσο που πολλοί τις συγχαίνουν με τα παιδικά τηλεοπτικά παιχνίδια. Τέτοιο είναι το τραγικό χάλι που μας συνέχει.

Ρήγας Καππάτος.

Σουρρεαλιστικοί αριθμοί

Κάτω από την οθόνη της τηλεόρασης, υπάρχει μία ταινία που δίνει τα νέα γραπτώς και κινείται από δεξιά προς τα αριστερά. Σε αυτήν, σε κάποιο σημείο της διαδρομής της, αναφέρεται και ο αριθμός των σκοτωμένων Αμερικανών στρατιωτών στο Ιράκ. Είναι απίθανο πώς από μέρα σε μέρα αυτός ο αριθμός αλλάζει και ως δια μαγείας, σιωπηρώς, όλο και μεγαλώνει. Είναι το αντίθετο από τα κεριά του ποιήματος του Καβάφη που όλο και λιγοστεύουν. Εδώ, αδιαλείπτως και σχεδόν καθημερινά, ο αριθμός, κινούμενος λες από κάποια σουρρεαλιστική μαγανεία “Ελληνο-Σύρων μάγων” όλο και μεγαλώνει. Αλλά δεν πρόκειται για αφηρημένους αριθμούς, πρόκειται για ανθρώπινες ζωές, για νέα παιδιά που με το θάνατό τους η ζωή των δικών τους βουλιάζει στο πένθος και αλλάζει για πάντα. Κι όλα αυτά για τί; Για επιβεβλημένες, δήθεν, δημοκρατίες ή, αλλιώς, “Για ένα αδειανό πουκάμισο, για μίαν Ελένη” κατά που λέει κι ο στίχος του Γιώργου Σεφέρη.

Ρήγας Καππάτος.

Πυρκαγιές

Το καλοκαίρι είχε φτάσει στο τέος του σχεδόν ευχάριστο, ίσαμε τις πυρκαγιές στη Χαλκιδική και στην Πελοπόννησο όπου δεν έμεινε ούτε ένα πράσινο φύλλο. Φυσικά, όπως πάντα, μετά από την καταστροφή όλοι ψάχνουν να βρουν πιος ή τί φταίει. Ίσως -και είτε- το βρουν για να διορθώσουν το κακό γιατί, ενώ σ' αυτά τα σημεία δεν υπάρχει πια τίποτα να καεί, αλλού υπάρχουν ακόμα κάποιοι πνεύμονες δροσιάς, κάποια πράσινα πλάγια να χαρεί το βλέμμα. Δεν υπάρχει πιο έρημος τόπος από τον καμμένο τόπο. Η ίδια η έρημος, παρά τον ορισμό, έχει ζωή, βρίσκεται στη φυσική της κατάσταση. Ένας καμμένος τόπος είναι ένας χώρος νεκρός για ένα διάστημα μέσα στο μέλλον.

Ρήγας Καπάτος.